

Vuoden 2024 talousarvio ja taloussuunnitelma vuosille 2024-2026

Aluehallitus 13.11.2023 § 324

Valmistelija konsernipalvelujen toimialajohtaja Sami Sipilä ja vs. hankinta- ja talousjohtaja Arto Jalkanen

Hyvinvointialuelain 115 §:n mukaan aluevaltuuston on kunkin vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä hyvinvointialueelle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio, jossa otetaan huomioon hyvinvointialuekonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Etelä-Savon hyvinvointialueen suunnitelmakausi on kolme vuotta.

Talousarvion 2024 lähtökohdat ovat vaikeat. Vuoden 2023 alijäämäennuste on n. 50 miljoonaa euroa, ja palvelujen tuotantosuunnitelman säästöt huomioidenkin vuoden 2024 alijäämä muodostuisi samansuuruiseksi ilman lisätoimenpiteitä. Taloushaasteet johtuvat pääasiassa tulojen vajeista, ja suurin osa valtion rahoituksesta, joka on tämän hetken tietojen perusteella jäämässä merkittävästi aiemmin arvioitua matalammalle tasolle vuosina 2023 ja 2024.

Syksyllä 2023 tiedossa olevan vuoden 2023 valtion rahoituksen taso on 694,8 milj. euroa ja vuoden 2024 on 709,7 milj. euroa. Vuodelle 2025 arvioitu rahoitus sisältää rahoituksen jälkikäteistarkistuksen, jossa kahden vuoden viiveellä tarkistetaan koko maan yleiskatteisen rahoituksen taso vastaamaan toteutuneita kustannuksia. Valtiovarainministeriön arvio Etelä-Savon hyvinvointialueen osuudesta jälkikäteistarkistuksessa on 20 miljoonaa euroa. Se perustuu hyvinvointialueiden yhteenlaskettuun alijäämään 673 miljoonaa euroa. On kuitenkin näköpiirissä, että yhteenlaskettu alijäämä on yli miljardi euroa. Varovaisuuden periaatteen mukaan taloussuunnitelmaan on lisätty jälkikäteistarkistuksen euromäärää kahdella miljoonalla eurolla. Näin ollen arvio vuoden 2025 rahoituksesta on 759 miljoonaa euroa, joka kuitenkin sekään ole riittävä korjaus vuoden 2023 kustannuksiin ja muodostuvaan alijäämään verrattuna.

Palvelujen tuottajat ovat esittäneet ja tehneet suuria hinnankorotuksia vuoden 2023 aikana; korotukset ovat olleet merkittävästi suurempia kuin vuoden 2023 talousarvioon varattu liikkumavara. Korotukset eivät kuitenkaan kaikissa tapauksissa vaikuta kuin osan vuotta 2023, mutta vuonna 2024 vaikutus on koko vuodelle. Aluehallituksen 25.9.2023 § 277 linjauksen mukaisesti palvelujen ostojen uusissa hankinnoissa hinnankorotukset sidotaan maksimissaan hyvinvointialueindeksiin.

Talouden kehityksen perusura ilman erillisiä sopeuttamistoimia johtaa vuonna 2024 72,4 miljoonan euron alijäämään. Vuoden 2025 osalta alijäämänäkymä ilman sopeutustoimia on 45,0 miljoonaa euroa ja vuoden 2026 osalta 57,4 miljoonaa euroa. Hyvinvointialuelainsäädännön mukaisesti vuoden 2026 lopussa taseessa ei saa olla alijäämiä. Etelä-Savon hyvinvointialueen kertynyt alijäämä olisi talouden perusuran toteutuessa vuoden 2026 lopussa 225,3 miljoonaa euroa.

	Muutettu	Ennuste	Raami	Ero	Muutos-	TS 2025	TS2026
	TA 2023	9/2023	2024	enn/raamiehd	%	ehdotus	ehdotus
Toimintatulot	134,6	129,8	131,8	2,0	1,5 %	133,8	136,4
Toimintamenot	-855,1	-856,5	-892,4	35,9	4,2 %	-915,6	-939,3
Toimintakate	-720,5	-726,7	-760,7	34,0	4,7 %	-781,9	-802,9
Valtion rahoitus	703,3	694,8	709,7	14,9	2,1 %	759,0	769,2
Rahoituserät	-2,9	-2,9	-3,0	0,1	3,4 %	-3,6	-5,9
Vuosikate	-20,2	-34,8	-54,0	19,2	55,2 %	-26,5	-39,6
Poistot	-15,0	-15,7	-18,4	2,7	17,2 %	-18,5	-17,8
Tilikauden yli-/alijäämä	-35,2	-50,5	-72,4	21,9	43,4 %	-45,0	-57,4

Aluevaltuuston hyväksymässä palvelujen tuotantosuunnitelmassa on erilaisia sopeuttamistoimia määritetty n. 45 miljoonan edestä vuosille 2023 - 2025. Vuodelle 2024 sopeutustoimista kohdistuu 18,8 miljoonaa euroa ja vuodelle 2025 16,5 miljoonaa euroa. Lisäksi vastikään ovat päättyneet vuoden 2023 kolmannet yhteistoimintaneuvottelut. Neuvottelujen tarkoituksena on löytää lisäsäästöjä palvelujen tuotantosuunnitelman säästöjen lisäksi. Säästötoimenpiteitä kohdennetaan ensisijaisesti johto-, päällikkö-, ja esihenkilötehtäviin sekä asiantuntijatehtäviin konsernipalveluihin sekä muiden toimialojen hallinnollisiin tehtäviin.

Palvelujen tuotantosuunnitelmasta ja yt-neuvotteluista huolimatta kumulatiivista alijäämää muodostuu merkittävästi vuoden 2026 loppuun mennessä. Tämän vuoksi lisäsopeutustoimenpiteet ovat välttämättömiä. Uskottavia sopeutusohjelmia ei voida laatia niin, että kaikki alijäämät saataisiin katettua toiminnan tehostumisella ja talouden säästöillä.

Kertyneiden alijäämien kattaminen edellyttää toiminnan ja talouden sopeuttamisen lisäksi omaisuuden myyntejä tai muita järjestelyjä, joilla saavutetaan kertaluontoisia ja merkittäviä tulosvaikutteisia taloudellisia hyötyjä.

Viranhaltijavalmistelussa on päädytty esittämään lisäsopeutuksia seuraavasti:

vuodelle 2024 yhteensä 5 miljoonaa euroa

vuodelle 2025 yhteensä 15 miljoonaa euroa

vuodelle 2026 yhteensä 10 miljoonaa euroa.

Lisäsopeutustoimien toteutuminen edellyttää toimitilojen olennaista vähentymistä ja sitä kautta vuokratulujen vähentymistä. Vuokrien kokonaismäärästä on tavoiteltava 10 miljoonan euron kokonaisvähennemää vuoden 2026 loppuun mennessä. Toimitilojen vuokrasopimusten irtisanomisajat huomioiden suurimmat taloudelliset hyödyt tilojen vähentämisestä tulevat vuosille 2025 ja 2026. Tällä hetkellä Etelä-Savon hyvinvointialueen palveluihin on päässyt hyvin, mutta mittavat säästötoimet voivat johtaa palvelujen laadun heikkenemiseen sekä palvelujen vähenemiseen useissa toimipisteissä.

Edellä kuvattujen sopeutustoimien, palvelujen tuotantosuunnitelman sekä yt-neuvottelujen arvioituna lopputulemana vuoden 2024 toimintamenojen loppusumma olisi 868,6 miljoonaa euroa ja tilikauden tulos -48,6 miljoonaa euroa. Vuoden 2026 lopussa taseen alijäämä olisi 79,5 miljoonaa euroa, ja se on katettava esimerkiksi omaisuuden myyntivoitoilla.

Aluehallituksen asetettua talousarvion valmistelun tarkemmat reunaehdot valmistelu jatkuu niin, että talousarviokäsittelyt ovat aluehallituksessa 27.11. (toimialakohtainen käsittely) ja 4.12.2023. Aluevaltuusto hyväksyy vuoden 2024 talousarvion 11.12.2023.

Hyvinvointialuejohtajan esitys:

Aluehallitus

1. merkitsee talousarvion ja taloussuunnitelman perusuran lähtökohdat tiedokseen: vuoden 2024 tulos -72,4 miljoonaa euroa ja taseen kumulatiivinen alijäämä vuoden 2026 lopussa 225,3 miljoonaa euroa.
2. päättää talousarvion 2024 ja taloussuunnitelman 2024 - 2026 valmistelun lähtökohdaksi seuraavat lisäsopeutustoimet palvelujen tuotantosuunnitelman ja käynnissä olevien yt-neuvottelujen lopputuleman

lisäksi:

vuodelle 2024 yhteensä 5 miljoonaa euroa

vuodelle 2025 yhteensä 15 miljoonaa euroa

vuodelle 2026 yhteensä 10 miljoonaa euroa.

3. Sopeutusohjelman valmistelu aloitetaan välittömästi, ja se tuodaan aluehallituksen käsittelyyn toisella kvartaalilla, kun tilinpäätös vuodelta 2023 on valmistunut ja analysoitu.

4. päättää vuoden 2024 tulostavoitteeksi -48,6 miljoonaa euroa.

5. päättää, että hyvinvointialueen omaisuuden myymiseksi ja muiden kertaluontoisten positiivisten tulosvaikutteisten toimenpiteiden toteuttamiseksi käynnistetään valmistelu, jonka tavoitteena on kattaa vuoden 2026 loppuun mennessä taloussimulaatiossa ennakoitu taseen alijäämä 79,5 miljoonaa euroa. Mikäli kertaluontoisia toimenpiteitä ei löydy, alijäämien kattamisaika muutu tai mikäli rahoitusmallin kehittäminen ei johda riittävästi kasvavaan rahoitukseen, valmistellaan muita sopeutustoimia tavoitteeseen pääsemiseksi.

Käsittely:

Merkitään seuraavat poistumiset kokouksesta ennen asian käsittelyä klo 9.56:

Erkki Huupponen ilmoitti esteestä ja poistui kokouksesta (yhteisöjäävi, Pieksämäen kaupunginvaltuuston pj.).

Sanni Saari ilmoitti esteestä ja poistui kokouksesta (yhteisöjäävi, Rantasalmen kunnanhallituksen jäsen).

Soili Moilanen ilmoitti esteestä ja poistui kokouksesta (yhteisöjäävi, Pieksämäen kaupunginhallituksen pj.). Tilalle saapui Soili Moilasen henkilökohtainen varajäsen Heidi Honkanen.

Jaana Strandman ilmoitti esteestä ja poistui kokouksesta (yhteisöjäävi, Mikkelin kaupunginhallituksen jäsen). Tilalle saapui Jaana Strandmanin henkilökohtainen varajäsen Kirsi Visunen.

Oskari Valtola ilmoitti esteestä ja poistui kokouksesta (yhteisöjäävi, Mikkelin kaupunginvaltuuston pj.). Tilalle saapui Oskari Valtolan henkilökohtainen varajäsen Ari Hänninen.

Jouni Koskela ilmoitti esteestä ja poistui kokouksesta (yhteisöjäävi, Savonlinnan kaupunginvaltuuston 3. vpj.) **Yliviivattu kirjaus on poistettu hallintolain (434/2003) § 51 mukaisena virheen korjaamisena.**

Asianomainen on ilmoittanut virheestä sähköpostilla 26.11.2023.

Tommi Vehmala ilmoitti esteestä ja poistui kokouksesta (yhteisöjäävi, Kangasniemen kunnanvaltuuston pj.)

Merkitään, että Pirkko Valtolan tilalla kokouksessa oli hänen henkilökohtainen varajäsenensä Mali Soininen.

Kokouksessa pidettiin tauot 9.58-10.01. ja 10.11.-10.14.

Esittelijä ehdotti asian poistamista esityslistalta.

Päätös:

Asia poistettiin esityslistalta.

Tiedoksi

Aluehallitus 27.11.2023 § 346

Valmistelija

konsernipalvelujen toimialajohtaja Sami Sipilä puh. 044 770 0577

Yleistä / talous

Talousarvion valmistelua on jatkettu ja lukuja tarkennettu.

Talouden kehityksen perusura ilman erillisiä sopeuttamistoimia johtaa 72,4 miljoonan euron alijäämään vuonna 2024. Vuoden 2025 osalta alijäämänäkymä ilman sopeutustoimia on 45,0 miljoonaa euroa ja vuoden 2026 osalta 57,4 miljoonaa euroa. Hyvinvointialuelainsäädännön mukaisesti vuoden 2026 lopussa taseessa ei saa olla alijäämiä. Etelä-Savon hyvinvointialueen kertynyt alijäämä olisi talouden perusuran toteutuessa vuoden 2026 lopussa 225,3 miljoonaa euroa.

	Muutettu TA 2023	Ennuste 9/2023	Raami 2024 ehdotus	Ero enn/raamiehd	Muutos- %	TS 2025 ehdotus	TS2026 ehdotus
Toimintatulot	134,6	129,8	131,8	2,0	1,5 %	133,8	136,4
Toimintamenot	-855,1	-856,5	-892,4	35,9	4,2 %	-915,6	-939,3
Toimintakate	-720,5	-726,7	-760,7	34,0	4,7 %	-781,9	-802,9
Valtion rahoitus	703,3	694,8	709,7	14,9	2,1 %	751,0	769,2
Rahoituserät	-2,9	-2,9	-3,0	0,1	3,4 %	-3,6	-5,9
Vuosikate	-20,2	-34,8	-54,0	19,2	55,2 %	-34,5	-39,6
Poistot	-15,0	-15,7	-18,4	2,7	17,2 %	-18,5	-17,8
Tilikauden yli- /alijäämä	-35,2	-50,5	-72,4	21,9	43,4 %	-53,0	-57,4

Aluevaltuuston hyväksymässä palvelujen tuotantosuunnitelmassa on erilaisia sopeuttamistoimia määritetty n. 45 miljoonan edestä vuosille 2023 - 2025. Vuodelle 2024 sopeutustoimista kohdistuu 18,8 miljoonaa euroa ja vuodelle 2025 16,5 miljoonaa euroa. Lisäksi aluehallitus päätti 25.9.2023 § 277 käynnistää yhteistoimintalain mukaiset neuvottelut talousarvioon 2024 ja taloussuunnitelmaan 2024 - 2026 liittyen. Vuoden 2023 kolmannet yhteistoimintaneuvottelut päättyivät 20.11.2023. Neuvottelujen tarkoituksena oli löytää lisäsäästöjä palvelujen tuotantosuunnitelman säästöjen lisäksi. Säästötoimenpiteitä kohdennettiin ensisijaisesti johto-, päällikkö-, ja esihenkilötehtäviin sekä asiantuntijatehtäviin konsernipalveluihin sekä muiden toimialojen hallinnollisiin tehtäviin.

Palvelujen tuotantosuunnitelmasta ja yt-neuvotteluista huolimatta kumulatiivista alijäämää muodostuu merkittävästi vuoden 2026 loppuun mennessä. Tämän vuoksi lisäsopeutustoimenpiteet ovat välttämättömiä. Uskottavia sopeutusohjelmia ei voida laatia niin, että kaikki alijäämät saataisiin katettua toiminnan tehostumisella ja talouden säästöillä. Kertyneiden alijäämien kattaminen edellyttää toiminnan ja talouden sopeuttamisen lisäksi omaisuuden myyntejä tai muita järjestelyjä, joilla saavutetaan kertaluontoisia ja merkittäviä tulosvaikutteisia taloudellisia hyötyjä.

Viranhaltijavalmistelussa on päädytty esittämään lisäsopeutuksia talousarvioon seuraavasti:

- vuodelle 2024 yhteensä 2,4 miljoonaa euroa;
- vuodelle 2025 yhteensä 25 miljoonaa euroa; ja
- vuodelle 2026 yhteensä 10 miljoonaa euroa.

Tällä hetkellä Etelä-Savon hyvinvointialueen palveluihin on päässyt hyvin, mutta mittavat säästötoimet voivat johtaa palvelujen laadun heikkenemiseen sekä palvelujen vähenemiseen useissa toimipisteissä.

Lisäsopeutustoimien toteutuminen edellyttää toimitilojen olennaista vähentymistä ja sitä kautta vuokratulujen vähentymistä. Vuokrien kokonaismäärästä on tavoiteltava 10 miljoonan euron kokonaisvähennemää vuoden 2026 loppuun mennessä. Tiloja pyritään tiivistämään ja tilojen määrää supistamaan myös vuoden 2024 aikana kaikkien Etelä-Savon kuntien alueella. Kunnilta vuokrattujen tilojen osalta Etelä-Savon hyvinvointialue ilmoittaa, että se ei hyväksy vuokrankorotuksia vuoden 2024 osalta. Jos tästä huolimatta vuokria korotetaan, joudutaan tiloja vastaavasti vähentämään nopeutetulla aikataululla. Toimitilojen vuokrasopimusten irtisanomisajat huomioiden suurimmat taloudelliset hyödyt tilojen vähentämisestä tulevat vuosille 2025 ja 2026.

Jäljempänä kuvattujen sopeutustoimien, palvelujen tuotantosuunnitelman sekä yt-neuvottelujen arvioituna lopputulemana vuoden 2024 toimintamenojen loppusumma olisi 871,2 miljoonaa euroa ja tilikauden tulos -51,2 miljoonaa euroa. Vuoden 2026 lopussa taseen alijäämä olisi 75,3 miljoonaa euroa, ja se on katettava esimerkiksi omaisuuden myyntivoitoilla.

Yhteistoimintaneuvottelujen toteuttaminen

Taustaa

Aluevaltuusto hyväksyi palvelujen tuotantosuunnitelman kokouksessaan 18.9.2023. Vaikka palvelujen tuotantosuunnitelman sisältämät tehostamistoimet toteutetaan, on todennäköistä, että vuoden 2023 lisäksi myös vuosien 2024 ja 2025 tulokset jäävät alijäämäisiksi. Vuoden 2023 tulosennuste on noin 50 miljoonaa euroa alijäämäinen, vaikka palvelujen tuotantosuunnitelman toimenpiteet toteutetaan. Lainsäädäntö lähtee siitä, että vuoden 2025 lopussa taseessa ei voi olla alijäämiä.

Aluehallitus päätti 25.9.2023 § 277 käynnistää yhteistoimintalain mukaiset neuvottelut talousarvioon 2024 ja taloussuunnitelmaan 2024 - 2026 liittyen.

Yhteistoimintaneuvottelujen perustelut

Työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella annetun lain (Yhteistoimintalaki) (449/2007) 4 §:n mukaisesti työnantajan ja henkilöstön välisessä yhteistoiminnassa käsitellään asiat, jotka koskevat henkilöstön asemaan merkittävästi vaikuttavia muutoksia työn organisoinnissa, hyvinvointialueen

palvelurakenteessa ja palvelujen uudelleen järjestämisessä sekä asiat jotka koskevat taloudellisista tai tuotannollisista syistä toimeenpantavaa osa-aikaistamista, lomauttamista tai irtisanomista.

Yhteistoimintalain 5 §:n mukaisesti on työnantajan neuvoteltava yhteistoiminnan hengessä yksimielisyyden saavuttamiseksi valmisteilla olevan toimenpiteen perusteista, vaikutuksista ja vaihtoehdoista ennen kuin työnantaja ratkaisee ja tekee lopullisen päätöksen asiassa. Neuvottelut henkilöstön kanssa on aloitettava mahdollisimman varhaisessa vaiheessa siten, että henkilöstöllä on todellisia mahdollisuuksia vaikuttaa asian lopputulokseen.

Yhteistoimintalain 4 §:n mukaisesti ”jos kunnan tai hyvinvointialueen talousarvioehdotuksessa edellytetään sellaisia toimenpiteitä, joiden toteuttaminen todennäköisesti aiheuttaisi useita irtisanomisia, osa-aikaistamisia, lomautuksia taikka merkittäviä heikennyksiä palvelussuhteiden ehdoissa, toimenpiteitä on käsiteltävä yhteistoimintamenettelyssä ennen kuin kunnanhallitus tai aluehallitus tekee kunnan- tai aluevaltuustolle lopullisen talousarvioehdotuksen.”

Yhteistoimintalain 13 §:ssa todetaan myös, että jos työnantajan harkitsema irtisanominen, osa-aikaistaminen tai 90 päivää pidempi lomauttaminen kohdistuu vähintään kymmeneen työntekijään, työnantajan katsotaan täyttäneen neuvotteluelvoitteensa, kun neuvotteluja on käyty vähintään kuuden viikon ajanjaksona niiden alkamisesta lukien, ellei yhteistoimintaneuvotteluissa toisin sovita.

Neuvottelujen kohde

Pääsääntöisesti sopeutustoimia kohdennettiin johto-, päällikkö- ja esihenkilötehtäviin, konsernipalveluiden sekä muiden toimialojen hallinnollisiin asiantuntijatehtäviin. Hyvinvointialueen lakisääteinen palvelutuotanto pyritään pitämään niin normaalina kuin mahdollista, eikä asiakas- ja potilasturvallisuutta vaaranneta missään tilanteessa. Tämä tarkoittaa, että hoitotehtäviin ja hoito- ja palveluprosessiin sekä pelastustoimintaan olennaisesti kytkeytyviin tehtäviin (esim. lakisääteiset tehtävät ja tehtävät, joissa mitoitus, järjestämisvastuun alaiset tehtävät) ei lähtökohtaisesti kohdenneta ns. kovia sopeutustoimia, kuten irtisanomisia ja/tai lomautuksia. Kaikki toteutettavat toimenpiteet toteutetaan taloudellisin ja tuotannollisin perustein.

Yhteistoimintaneuvotteluja käytiin 6.10.2023 lukien kuuden viikon ajan (yhteensä 14 neuvottelua). Neuvotteluissa käsiteltiin sopeutussuunnitelmia toimialoittain. Yhteistoimintaneuvottelut saatiin päätökseen 20.11.2023.

Neuvottelujen tulokset

Koko organisaation osalta sopeuttamistoimilla saatava henkilöstökustannusten väheneminen ensi vuodelle on n. 6,8 miljoonaa euroa. Tähän sisältyy sosiaalipalveluiden toimialalla aluevaltuuston päätöksellä 6.11.2023 § 78 tapahtunut Sääksvuoren henkilöstön liikkeenluovutus Keski-Suomen hyvinvointialueelle, josta seuraa 2,4 miljoonan euron henkilöstökulujen vähentyminen nykytilanteeseen. Lisäksi 6,8 miljoonan euron vähenemään sisältyvät tavoitteet asiantuntijahenkilöstön ostopalveluiden vähentämisestä konsernipalveluissa (n. 140 000 euroa) sekä ikääntyneiden palveluiden toimialalla n. 0,9 miljoonan euron vähennys yli- ja lisätyökustannuksiin sekä kutsurahoihin.

Yhteistoimintaneuvottelujen lopputuloksena irtisanomisuhka kohdistuu 18 tehtävään ja näissä tehtävissä toimiviin henkilöihin. Irtisanomisen välttämiseksi työnantaja selvittää mahdollisuudet sijoittaa henkilöt toisiin tehtäviin.

Muista sopeutustoimista työnantaja hyödyntää eläkepoistumaa siten, että eläkkeelle jäävien henkilöiden tilalle ei palkata uusia henkilöitä. Näitä tilanteita työnantaja arvioi olevan ensi vuonna 33 kappaletta. Lisäksi työnantajan toimiin sisältyy määräaikaisten palvelussuhteiden jatkamatta jättämisistä, näitä tapauksia on 25 kappaletta. Sopeutustoimiin sisältyy myös tehtävämuutoksia ja henkilöiden siirtoja kahdeksan kappaletta.

Suoraan tehtäviin/henkilöihin kohdistuvia sopeutustoimia tehdään siten, että näistä koostuu yhteensä n. 3,5 miljoonan euron palkkakustannusten vähennys. Summa ei sisällä Sääksvuoren liikkeen luovutuksen myötä toteutuvaa 2,4 miljoonan euron henkilöstökuluvähennystä.

Euroina eriteltyinä sopeutustoimien kohdentuminen ja päättäneiden yhteistoimintaneuvotteluiden osalta:

Irtisanomisuhka

18 tehtävää

Määräaikaisuuksia ei jatketa	25 tehtävää
Eläkepoistuman hyödyntäminen	33 tehtävää
Avoimia tehtäviä ei täytetä	11 tehtävää

Henkilöstövaikutukset toimialoittain:

Terveyspalvelut:

Vähennys neljä tehtävää/henkilöä. Irtisanomisuhka, tehtäväsiirtoja.

Sosiaalipalvelut:

Vähennys neljä tehtävää/henkilöä

Jätetään avoimeksi tulevia tehtäviä täyttämättä. Ei irtisanomisia.

Lisäksi talousarvioon 2,4 milj euron palkkakulujen vähennys (Sääksvuoren liikkeenluovutus)

Ikääntyneiden palvelut:

Vähennys 6 tehtävää/henkilöä. Ei irtisanomisia.

Lisäksi yli- ja lisätöiden vähentäminen n. 900 000 euroa

Pelastus- ja turvallisuuspalvelut:

Vähennys 4 tehtävää/henkilöä, säästö irtisanomisuhka, tehtäväsiirtoja.

Kustannusten vähennys huomioitu konsernipalveluissa.

Konsernipalvelut:

Vähennys 73 tehtävää/henkilöä. Irtisanomisuhka 17 henkilöä, lisäksi eläkepoistuman hyödyntäminen, määräaikaisuuksia ei jatketa, tehtäväsiirtoja, ostopalveluita vähennetään.

Sopeutustoimia kohdentuu yhteensä 87 tehtävään, joista 15 % kohdistuu johto-/päällikkö-/esihenkilötehtäviin. Suurin osa yllä olevista sopeutustoimista kohdistuu konsernipalveluiden toimialalle.

Työnantaja on laatinut yhteistoimintalain 9 §:n mukaisen toimintasuunnitelman sekä ilmoittanut yhteistoimintalain 8 §:n mukaisesti alkavista yhteistoimintaneuvotteluista työvoimaviranomaiselle.

Henkilöstöjärjestöt ovat antaneet liitteenä olevat lausuntonsa yhteistoimintaneuvottelujen lopputuloksesta.

Terveyspalvelut

Terveyspalveluissa talouden tasapainottamistoimet kohdistuvat kaikkiin palvelualueisiin ja toimintoihin. Perustason palveluiden palveluverkko rakentuu sote-keskuksiin ja -asemiin. Yksiköiden palveluvalikoima rakentuu asiakkaiden tarpeiden mukaisesti. Aukioloja yhtenäistetään vuoden 2024 alusta. Sote-asemien aukiolot ovat sote-keskuksia suppeammat ja loma-aikoina on mahdollista tarpeen mukaisesti supistaa palveluita.

Sote-kiinteistöistä haetaan säästöjä tiloja tiivistämällä ja vuokrakustannuksia vähentämällä neuvottelemalla tai vuokrasopimuksia irtisanomalla:

- Savonlinnan kaupungin / Punkaharjun, Enonkosken kunnan ja Rantasalmen kunnan sote-asemien toiminnot siirretään pienempiin tiloihin
- Puumalan kunnan hammashoitolan toiminnot siirretään sote-aseman tiloihin
- Savonlinnan kaupungin / Kerimäen, Juvan kunnan, Mäntyharjun kunnan, Sulkavan kunnan, Mikkelin kaupungin / Ristiinan sote-asemien tiloja, Pieksämäen kaupungin ja Pertunmaan kunnan tiloja vähennetään
- Kangasniemen kunnantalon toiminnot siirretään sote-aseman tiloihin

Sairaalapalveluissa on yksi sairaala ja kaksi yksikköä Mikkelissä ja Savonlinnassa. Yksiköiden työnjakoa ja tilojen käyttöä optimoidaan niin Savonlinnassa kuin Mikkelissäkin. Vuodeosastopaikkojen tarvetta arvioidaan jatkuvasti ja sekä perusterveydenhuollon että erikoissairaanhoidon osastopaikkoja vähennetään maakunnan tarpeen mukaiselle tasolle. Rantasalmen osasto lakkautetaan. Osastot profiloidaan erikoissairaanhoidon ja yleislääketieteen osastoiksi yhtenäistämällä toimintatapoja ja henkilöstömitoituksia. Kangasniemen osasto muuttuu ikääntyneiden palveluiden geriatriseksi arviointiosastoksi.

Ensihoidossa palvelu rakentuu ensihoidon palvelutasopäätöksen mukaisesti. Molemmissa sairaalayksiköissä on ympärivuorokautinen yhteispäivystys. Mielenterveys- ja päihdepalveluissa kevennetään palvelurakennetta siirtämällä painopistettä avopalveluihin ja vähennetään laitospaikkoja.

Ostopalveluiden vähentäminen on toimialan strateginen tavoite taloudellisista syistä. Rekrytointiin panostetaan ja tavoitellaan oman henkilöstön lisäämistä, joka on merkittävästi ostopalvelua edullisempaa. Sopimuksia on neuvoteltu uudelleen ja saatu kustannussäästöjä. Lääkekustannuksiin saadaan merkittäviä säästöjä kilpailutuksella. Laboratorion palveluista ja kustannuksista käydään neuvottelua ISLAB hyvinvointiyhtymän kanssa. Ylityö- ja hälytyskorvauksista haetaan kustannussäästöä käyttämällä omaa varahenkilöstöä ja Temporen palvelua. Ulkohyvinvointialuemyyntiä kasvatetaan ja tarkistetaan vuoden 2024 hinnasto.

Toimialan johtamisrakennetta tiivistetään, ja siirrytään neljään palvelualueeseen yhdistämällä mielenterveys- ja riippuvuuspalvelut akuuttipalveluiden kanssa. Lisäksi vähennetään kaksi tulosaluetta, perustason osastopalvelut yhdistetään konservatiiviseen tulosalueeseen sairaalapalveluissa ja päivystyksen ja ensihoidon tulosalueet yhdistetään akuuttipalvelut tulosalueeksi. Organisaatorakenteen muutos ja hallinnon tiivistäminen tehdään osana marraskuussa 2023 päättyneitä yhteistoimintaneuvotteluita. Muutos vähentää johtaja- ja päällikkövirkoja kolme henkilötyövuotta.

Terveyspalvelujen toimialan tarkemmat toimenpiteiden erittelyt on esitetty liitteessä 1: Sopeuttamistoimenpidetaulukot

Ikääntyneiden palvelut

Palvelutarve on maan suurimpia, mikä näkyy niin raskaammissa asumispalveluissa kuin kevyemmissäkin palveluissa kasvavana asiakasmäärinä. Osaavan henkilöstön saaminen on edellytys kestäväälle palvelurakenteelle. Vuoden 2023 arviointiraportin mukaan Etelä-Savon alueen 75 vuotta täyttäneeseen väestöön suhteutetut ikääntyneiden palvelujen kustannukset olivat noin 10 prosenttia pienemmät kuin maassa keskimäärin. Palvelurakenteen keventämistä on tehty systemaattisesti alueella ja näin saatu kustannusten kasvua hillittyä palvelutarpeen kasvusta huolimatta. Ikääntyneille suunnattujen palvelujen tarpeen ja kustannusten lisäksi kasvavat myös perusterveydenhuollon vuodeosastohoidon tarve ja kustannukset (Arviointiraportti, THL 2023).

Ikääntyneiden palveluissa pääpaino on asiakastyössä ja hallintoa on kevennetty. Ikääntyneiden palveluissa toimialajohtajan lisäksi on 5 palvelualuepäällikköä ja lähiesihenkilöt. Asiantuntija- ja esihenkilötehtäviä on vähennetty, tehtäviä jaettu ja tehtäviä vähenee yhteistoimintamenettelyn myötä edelleen 6 henkilötyövuotta. Työntekijöitä on noin 1965.

Ikäpalveluissa palvelutuotantosuosittelman sisältämä säästötavoite on 6 M€ vuosina 2023-2025. (v. 2023 yht. 930 000 €, v. 2024, yht. 2.1 M€ ja v. 2025 , yht 2.9 M€). Arvio vuoden 2023 toteumasta on noin 565 000 € eli tavoitteesta siirtyy vuodelle 2024 noin 365 000 euroa. Lisäsäästöveloite vuodelle 2024 on 100 000 € ja se kohdennetaan asiakaspalveluostoihin. Suunnitelma sisältää ja sen toteuttaminen edellyttää palvelutuotannon keventämistä ja toimintatapojen muutosta sekä jatkuvaa seurantaa.

Palvelurakenteen keventämisellä ja monipuolistamisella hillitään kustannusten kasvua. Asiakas- ja palveluohjauksella on iso rooli palvelurakenteen muutoksessa. Painopiste on ennaltaehkäisevissä terveyttä ja hyvinvointia edistävissä sekä kotona asumista mahdollistavissa ja tukevissa palveluissa. Etäpalveluita ja etäteknologiaa hyödynnetään nykyistä enemmän niille asiakkaille, kenelle etäpalvelut soveltuvat. Teknologisilla ratkaisuilla lisätään turvallisuutta ja välitöntä työaikaasiakkaille. Kotihoidossa tavoitteena on yhtenäisen toimintamallin ja käytänteiden vakiinnuttaminen ja resurssien riittävyys palvelusuunnitelman mukaisesti asiakkaille. Asumispalvelut monipuolistuvat asiakastarpeiden mukaisesti, jotta muistisairaille riittää ympärivuorokautiset paikat. Luodaan lisää kevyempää asumispalvelua, kuten yhteisöllistä asumista ja perhehoitoa. Asukkaiden hoitoisuus ratkaisee oikean asumismuodon ja yksikön. Tavoitteeseen mennään asteittain vuosittain toimintaa ja taloutta arvioiden. Palvelurakenteen muutosta viedään eteenpäin johdonmukaisesti tiedolla johtaen, asiakaskokemusta kuunnellen ja palveluita räätälöiden.

Henkilöstörakenteen monipuolistamisella on luotu kustannussäästöjä, moniammatillisuutta lisätään edelleen ja monipuolista osaamista vahvistetaan niin, että yksiköissä työskentelee enenemässä määrin eri ammattiryhmiä. Resurssia kohdennetaan tiedolla johtaen sinne, missä on suurin tarve, asiakkaan luona tehtävää työtä lisätään ja varmistetaan riittävä varahenkilöstö. Näin vähennetään lisä- ja ylityökorvausten määrää

ja sijaisten käyttöä. Lähijohtamista tuetaan ja osaamista kehitetään, mm. valmennuksella ja koulutuksella. Talousosaamisen ja johtamisen laatua vahvistetaan ja varmistetaan kaikilla tasoilla.

Ikääntyneiden palvelujen toimialan tarkemmat toimenpiteiden erittelyt on esitetty liitteessä 1: Sopeuttamistoimenpidetaulukot

Sosiaalipalvelut

Sosiaalipalveluiden talousarvioesityksessä korostuu jo vuonna 2023 käynnistynyt palvelutuotantosuunnitelma, joka tähtää oman toiminnan, peruspalvelujen ja matalan kynnyksen palvelujen vahvistamiseen.

Erityispiirteenä alueella on erityishuoltoa tuottava Vaalijalan osaamis- ja tukikeskus, jonka tulevaisuuden skenaario-työtä jatketaan valmisteilla olevan kustannusanalyysin pohjalta.

Vammaispalveluiden kustannukset ovat THL:n arviontiraportin mukaan edelleen korkeat, josta syystä palvelutuotantosuunnitelmaan liittyy useita vammaispalveluiden sopeuttamistavoitteita. Osatavoitteisiin on päästy jo vuonna 2023 mm henkilökohtaisen avun oman toiminnan lisäämisellä. Tärkeää on huolehtia myös erityispalvelujen ulkoistamintavoitelmien myynnistä.

Alueellamme on maan toiseksi eniten lastensuojelun avohuollon asiakkuudessa olevia sekä huostassa olevia lapsia ikäryhmään suhteutettuna. Lapsiperheille suunnattuja matalan kynnyksen palveluja ja palveluun pääsyä kehitetään määrätietoisesti tämän suunnan kääntämiseksi.

Lastensuojelussa on käynnistynyt vuoden 2023 aikana ripeästi oman toiminnan uuden yksikön suunnittelu, tällä hankkeella tavoitellaan paitsi oman toiminnan vahvistamista, myös merkittäviä säästöjä sijaishuollon kustannuksiin vuonna 2025. Työikäisten palveluissa lisätään kuntouttavan työtoiminnan kustannustehokkuutta 0,5 miljoonalla eurolla vuonna 2024.

Sosiaalipalvelujen palvelutuotantosuunnitelman kokonaissäästötavoite vuosille 2023-2025 on 11 950 000 €, talousarviovuodelle 2024 tavoite on 3 450 000 €. Vuonna 2023 suunnitelmasta on toteutumassa 0,7 M€ (vaativien kuntoutuspalvelujen käyttö alueella ja henkilökohtaisen avun

oman toiminnan lisääminen). Lisäsäästö tavoitteita toimialalle on vuodelle 2024 asetettu 1,4 M€ ja toimenpiteet tavoitteeseen pääsemiseksi voivat olla esimerkiksi ostopalvelujen karsintaa, kuntouttavan työtoiminnan organisoinnin tehostamista ja mahdollisia muutoksia toiminnan organisointiin. Talousosaamista vahvistetaan ja varmistetaan kaikilla tasoilla.

Yhteistyössä Itä-Suomen yliopiston kanssa vuonna 2024 käynnistyvä ja sosiaalipalveluihin asemoituva määräaikainen yhteisprofessori vahvistaa sekä Vaalijalan osaamis- ja tukikeskuksen että muidenkin palveluiden kehitystyötä ja osaamista koko hyvinvointialueella.

Vuoteen 2024 valmistaudutaan sosiaalipalveluissa niin ikään johtamisen rakenteita keventämällä, esihenkilö-nimikkeet yhdenmukaistamalla ja tehtäviä tiivistetään. Toimialajohtajan alaisuudessa olevaa viittä palvelualueetta johtaa 4 palvelualuepäällikköä ja vammaispalvelujohtaja. Toimialalla on sosiaali- ja integraatiojohtaja, joka toimii hyvinvointialueen sosiaalihuollon johtavana viranhaltijana.

Sosiaalipalvelujen toimialan tarkemmat toimenpiteiden erittelyt on esitetty liitteessä 1: Sopeuttamistoimenpidetaulukot

Pelastus- ja turvallisuuspalvelut

Pelastustoiminnan ja onnettomuuksien ennaltaehkäisyn palvelualueiden toiminta perustuu pelastustoimen palvelutasopäätökseen. Lähtökohta palvelutuotannossa on se, että palvelutuotanto pysyy saman tasoisena kuin aikaisemmin. Sopimuspalokuntien varallaolokäytäntöön on tehty muutoksia ja varallaoloa vähennetään 300 000 eurolla aluevaltuustossa 6.11.2023 § 83 hyväksytyin palvelutasopäätöksen mukaisesti.

Sopimuspalokuntien henkilöstön toimintaedellytyksiä on parannettu vuoden 2023 alusta alkaen korottamalla virka- ja työehtosopimuksen hälytysraha nelinkertaiseksi 30,44 euroon sekä kohdistamalla 300 euron suuruinen raha käytettäväksi liikuntaan/kulttuuriin/hyvinvointipalveluihin erillisen ohjeistuksen mukaan. Lisäpanostukset ovat tämänhetkisen arvion mukaan noin 180 000 euroa vuodessa.

Pelastustoiminnan ja onnettomuuksien ennaltaehkäisyn palvelualueella totutetaan myös säästöinä Itä-Suomen pelastuslaitosten

viestintäyhteistyöhön liittyvän ostopalvelun lopettaminen ja lisäsäästöinä vähennetään kalusto- ja varustemäärärahaa 50 000 eurolla.

Paloasemien hankkiminen hyvinvointialueen omistukseen ei toteudu.

Turvallisuuspalveluissa toteutetaan iso muutos, kun osana hyvinvointialueen YT-neuvottelua on päätetty yhdistää valvontakoordinaattoreiden, turvallisuusasiantuntijoiden ja asiakas- ja potilasturvallisuuspäällikön tehtävät. Turvallisuuspalveluiden asiakas- ja potilasturvallisuustoiminta yhdistyy hyvinvointialueen konsernipalveluiden valvontakoordinaattoreiden työn kanssa. Henkilöstökuluja siirtyy 250 000 euroa konsernipalveluihin pelastus- ja turvallisuuspalveluista.

Suunnitelmana on siirtää uusi perustettava valvonta- ja turvallisuustiimi hyvinvointialueen konsernipalveluiden toimialan päätöksenteon tuen palvelualueelle. Hallinnollisena esihenkilönä toimii hallintopäällikkö ja työtä ohjaavana esihenkilönä johtajaylilääkäri. Lisäksi toimintaa tehdään kiinteässä yhteistyössä muiden toimialojen kanssa siten, että palveluintegraatio toteutuu parhaalla mahdollisella tavalla. Yhteistyön tarve korostuu erityisesti hyvinvointialueen eri toimipisteiden esihenkilöiden ja muun henkilöstön sekä turvallisuuspalveluiden kanssa.

Vartiointipalvelujen kilpailuttaminen valmistuu joulukuussa 2023 ja tavoitteena on saada aikaan entistä kustannustehokkaampi palvelukokonaisuus. Turvallisuuden tasosta ei ole kuitenkaan tarkoitus merkittävästi tinkiä.

Pelastus- ja turvallisuuspalvelujen toimialan tarkemmat toimenpiteiden erittelyt on esitetty liitteessä 1: Sopeuttamistoimenpidaulukot.

Konsernipalvelut

Päätyneet yhteistoimintaneuvottelut vähentävät konsernipalvelujen henkilöstöä vuoden 2024 aikana lähes 10 %. Sopeutustoimet kohdistuvat niin johtaja-, päällikkö-, asiantuntija- kuin työntekijätasollekin. Irtisanomisuhka kohdistuu 17 henkilöön. Tehtävien muutostarve kohdistuu kolmeen henkilöön. Jos henkilö ei ota uutta tehtävää vastaan, muodostuu myös irtisanomisuhka. Eläköityviä työntekijöitä on 28 henkilöä, ja näitä tehtäviä ei täytetä. Myös muita tehtäväsiirtoja tehdään kolme kappaletta.

Määräaikaisuuksia ei jatketa 25 henkilön osalta. Konsernipalveluihin siirtyy neljä henkilöä pelastus- ja turvallisuuspalveluista, jotka ovat yhteistoimintamenettelyn piirissä.

Sopeutustoimien vaikutukset konsernipalvelujen palvelutuotantoon ovat merkittävät. Palvelutuotannon vasteajat pitenevät ja palvelujen laatu heikkenee. Vaikutukset esitetään tarkemmin talousarviokirjassa. Henkilöstökustannussäästöt ovat noin 2 700 000 euroa.

Keskeinen konsernipalvelujen kustannuksia vähentävä toimi on tilaverkon tiivistäminen ja tilakustannusten nousun hillitseminen. Etelä-Savon hyvinvointialueen käytössä olevien omistettujen tilojen osuus on lähes puolet kaikista tiloista ja määrä on asukaslukuun suhteutettuna maan korkein (lähes 1,3 m²/asukas). Etelä-Savon kunnilta vuokrattujen tilojen osuus on noin 37 % kaikista tiloista. Hyvinvointialue ei hyväksy vuokrankorotuksia vuodelle 2024. Tiloja pyritään tiivistämään ja tilojen määrää supistamaan myös vuoden 2024 aikana kaikkien Etelä-Savon kuntien alueella. Kaikki tilat on hankittu palvelutuotantoa varten, joten tilojen supistaminen tehdään tiiviissä yhteistyössä palvelutuotannon kanssa. Tilojen määrää ja kustannuksia nostaa kahdella kampuksella toimiva sairaala ja valtakunnallisesti merkittävä erityishuollon yksikkö. Merkittävimmät tilakustannusten säästöt muodostuvat vuosille 2025 ja 2026.

Vuoden 2024 osalta merkittäviä sopeutustoimia on myös toimielinrakenteen tiivistäminen, kokouspalkkiokäytäntöjen uudistaminen sekä valtuuston ryhmärahasta luopuminen.

Konsernipalvelujen toimialan tarkemmat toimenpiteiden erittelyt on esitetty liitteessä 1: Sopeuttamistoimenpidetaulukot

Hyvinvointialuejohtajan esitys:

Aluehallitus päättää:

1. todeta, että työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta

kunnassa ja hyvinvointialueella annetun lain (449/2007) mukaiset yhteistoimintaneuvottelut on käyty ajalla 6.10. – 20.11.2023 ja saatu päätökseen.

2. hyväksyä yhteistoimintaneuvottelujen pohjalta työnantajan tekemän esityksen tarvittavista toimenpiteistä; esityksen sisältämät kustannussäästöt sisällytetään vuoden 2024 talousarvioon.

3. merkitä tiedoksi talousarvion 2024 ja taloussuunnitelman 2024 - 2026 valmistelun tilanteen.

Käsittely:

Aluehallituksen jäsenten kaksoisroolin aiheuttamasta esteellisyydestä käydyn keskustelun aikana Sanni Saari ilmoitti, että hänelle on myönnetty ero Rantasalmen kunnahallituksen jäsenyydestä kunnanvaltuuston päätöksellä 13.11.2023 § 79.

Esteellisyydestä käydyn keskustelun jälkeen puheenjohtaja totesi, että aluehallituksen jäsenten kaksoisroolien aiheuttamista esteellisyyksistä ei saavutettu yksimielisyyttä. Puheenjohtaja esitti, että aluehallituksen jäsenten esteellisyys tulee saattaa toimielimen ratkaistavaksi hallintolain 29.2 §:n mukaisesti. Näin aluehallitus voi varmistaa, että kaksoisroolissa olevien jäsenten mahdollista esteellisyyttä arvioidaan samoilla perusteilla. Esitystä kannatettiin yksimielisesti.

Merkitään, että kokouksessa pidettiin tauko klo 10:17-10:30.

Puheenjohtaja totesi, että niiden aluehallituksen jäsenten, jotka toimivat kunnan tai kaupunginhallituksen jäseninä (hallintolain 28.1 § 5 kohta; yhteisöjäävi) tai kuuluvat kunnan- tai kaupunginvaltuuston puheenjohtajistoon tai toimivat kunnan- tai kaupunginhallituksen esittelijöinä (hallintolain 28.1 § kohta 7; yleislausekejäävi), esteellisyys ratkaistaan äänestämällä jokaisen henkilön esteellisyydestä erikseen. Esitystä kannatettiin yksimielisesti. Esteellisyydet todettiin kunkin aluehallituksen jäsenen osalta erikseen seuraavasti:

1. Jaana Strandman (yhteisöjäävi; Mikkelin kaupunginhallituksen jäsen):
Jaana Strandman poistui kokouksesta esteellisenä äänestyksen ajaksi (asianosainen) ja hänen tilalleen saapui henkilökohtainen varajäsen Kirsi Visunen. Puheenjohtajan esitys JAA (on esteellinen), Ei (ei esteellinen). Äänestysesitys hyväksyttiin ja suoritettussa äänestyksessä annettiin 6 JAA ääntä ja 4 EI ääntä ja 2 äänesti tyhjää. Puheenjohtaja totesi, että puheenjohtajan esitys on tullut aluehallituksen päätökseksi, jonka mukaan Jaana Strandman on esteellinen varsinaisen kokousasian käsittelyyn.

Jaana Strandman ilmoitti poistuvansa kokouksesta.

2. Pirkko Valtola (yhteisöjäävi; Mikkelin kaupunginhallituksen jäsen):
Pirkko Valtola poistui kokouksesta esteellisenä äänestyksen (asianosainen) äänestyksen ajaksi ja tilalle saapui henkilökohtainen varajäsen Mali Soininen. Puheenjohtajan esitys JAA (on esteellinen), Ei (ei esteellinen). Äänestysesitys hyväksyttiin ja suoritettussa äänestyksessä annettiin 6 JAA ääntä ja 4 EI ääntä ja 2 äänesti tyhjää. Puheenjohtaja totesi, että puheenjohtajan esitys on tullut aluehallituksen päätökseksi, jonka mukaan Pirkko Valtola on esteellinen varsinaisen kokousasian käsittelyyn. Pirkko Valtola palasi kokoukseen jäljellä olevien esteellisyyskysymysten käsittelyn ajaksi ja Mali Soininen poistui kokouksesta äänestyksen jälkeen. Pirkko Valtola poistui kokouksesta ennen varsinaisen kokousasian käsittelyn aloittamista.
3. Jouni Koskela (yleislausekejäävi) Savonlinnan kaupunginvaltuuston 3. vpj.): Jouni Koskela poistui esteellisenä (asianosainen) kokouksesta äänestyksen ajaksi. Puheenjohtajan esitys JAA (on esteellinen), Ei (ei esteellinen). Äänestysesitys hyväksyttiin ja suoritettussa äänestyksessä annettiin 6 JAA ääntä ja 3 EI ääntä ja 1 äänesti tyhjää. Puheenjohtaja totesi, että puheenjohtajan esitys on tullut aluehallituksen päätökseksi, jonka mukaan Jouni Koskela on esteellinen varsinaisen kokousasian käsittelyyn. Jouni Koskela palasi kokoukseen jäljellä olevien esteellisyyskysymysten käsittelyn ajaksi. Jouni Koskela poistui kokouksesta ennen varsinaisen kokousasian käsittelyn aloittamista.
4. Eija Stenberg (yhteisöjäävi; Savonlinnan kaupunginhallituksen pj.): Eija Stenberg poistui kokouksesta esteellisenä (asianosainen) äänestyksen

ajaksi ja hänen tilalle saapui henkilökohtainen varajäsen Ari Hartonen. Puheenjohtajan esitys JAA (on esteellinen), Ei (ei esteellinen). Äänestysesitys hyväksyttiin ja suoritettussa äänestyksessä annettiin 7 JAA ääntä ja 3 EI ääntä ja 2 äänesti tyhjää. Puheenjohtaja totesi, että puheenjohtajan esitys on tullut aluehallituksen päätökseksi, jonka mukaan Eija Stenberg on esteellinen varsinaisen kokousasian käsittelyyn. Eija Stenberg palasi kokoukseen jäljellä olevien esteellisyyskysymysten käsittelyn ajaksi ja Ari Hartonen poistui kokouksesta äänestyksen jälkeen. Eija Stenberg poistui kokouksesta ennen varsinaisen kokousasian käsittelyn aloittamista.

5. Janne Laine (yleislausekejävi; Savonlinnan kaupunginhallituksen esittelijä): Janne Laine poistui kokouksesta esteellisenä (asianosainen) äänestyksen ajaksi. Puheenjohtajan esitys JAA (on esteellinen), Ei (ei esteellinen). Äänestysesitys hyväksyttiin ja suoritettussa äänestyksessä annettiin 6 JAA ääntä ja 3 EI ääntä ja 2 äänesti tyhjää. Puheenjohtaja totesi, että puheenjohtajan esitys on tullut aluehallituksen päätökseksi, jonka mukaan Janne Laine on esteellinen varsinaisen kokousasian käsittelyyn.

Janne Laine poistui kokouksesta.

6. Soili Moilanen (yhteisöjävi; Pieksämäen kaupunginhallituksen pj.): Soili Moilanen poistui kokouksesta esteellisenä (asianosainen) äänestyksen ajaksi. Puheenjohtajan esitys JAA (on esteellinen), EI (ei esteellinen). Äänestysesitys hyväksyttiin ja suoritettussa äänestyksessä annettiin 6 JAA ääntä ja 3 EI ääntä ja 2 äänesti tyhjää. Puheenjohtaja totesi, että puheenjohtajan esitys on tullut aluehallituksen päätökseksi, jonka mukaan Soili Moilanen on esteellinen varsinaisen kokousasian käsittelyyn.

Soili Moilanen ilmoitti poistuvansa kokouksesta.

7. Tommi Vehmala ilmoitti oma-aloitteisesti olevansa esteellinen (yleislausekejävi; Kangasniemen kunnavaltuuston pj) ja poistuvansa kokouksesta. Esteilmoitus hyväksyttiin ja hän poistui kokouksesta ennen varsinaisen kokousasian käsittelyn aloittamista.

Merkitään, että Eija Stenberg jätti esteellisyysäänestyksiin eriävän mielipiteen: ”Olen useasti pyytänyt, että asiat esitellään ensin, jolloin estettä ei ole osallistua kuulemiseen. Päätöksenteossa mukana olo tuo esteellisyyden. Savonlinnan kaupunkin ei ole millään tavalla yt-neuvotteluissa osapuolena, joten katson jäävyksen tapahtuneen väärin perustein.”.

Todettiin kokouksessa läsnäolevat varsinaiset jäsenet ja varajäsenet: Heikki Laukkanen, Arto Seppälä, Ari Hartonen, Ari Hänninen, Tero Juuti, Heli Järvinen, Seija Kuikka, Sanni Saari, Mali Soininen ja Kirsi Visunen.

Merkitään, että hyvinvointialuejohtaja Santeri Seppälä, konsernipalvelujen toimialajohtaja Sami Sipilä, pelastus- ja turvallisuuspalvelujen toimialajohtaja Seppo Lokka, terveystalouden toimialajohtaja Kimmo Kuosmanen, ikääntyneiden palvelujen toimialajohtaja Niina Kaukonen ja sosiaalipalvelujen toimialajohtaja Saara Tavi selostivat asiaa ja vastasivat aluehallituksen jäsenten tarkentaviin kysymyksiin.

Lisäksi merkitään, että vt. hankinta- ja talousjohtaja Tiia Tamlander oli läsnä kokouksessa asian käsittelyn ajan.

Esittelijä täydensi esitystään kohdan 3 osalta seuraavasti: Aluehallitus toteaa, että aluehallitus jatkaa talousarvion 2024 ja taloussuunnitelman 2024 - 2026 käsittelyä seuraavassa kokouksessaan 4.12.2023.

Päätös:

Aluehallitus

1. totesi, että työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella annetun lain (449/2007) mukaiset yhteistoimintaneuvottelut on käyty ajalla 6.10. – 20.11.2023 ja saatu päätökseen;
2. hyväksyi yhteistoimintaneuvottelujen pohjalta työnantajan tekemän esityksen tarvittavista toimenpiteistä; esityksen sisältämät kustannussäästöt sisällytetään vuoden 2024 talousarvioon;
3. merkitsi tiedoksi talousarvion 2024 ja taloussuunnitelman 2024 - 2026 valmistelun tilanteen ja totesi, että aluehallitus jatkaa talousarvion 2024 ja taloussuunnitelman 2024 - 2026 käsittelyä seuraavassa kokouksessaan 4.12.2023.

Tiedoksi

Aluehallitus 04.12.2023 § 364

5703/02.02.00/2023

Valmistelija

Vt. talousjohtaja Tiia Tamlander, puh. 040 571 1983

Talousarvio 2024 ja taloussuunnitelma 2024–2026 on valmisteltu aluehallituksen tekemien linjausten mukaisesti. Talousarvioon on sisällytetty muiden säästötoimien ohella 6.10.–20.11.2023 käytyjen yhteistoimintaneuvotteluiden sisältämät kustannussäästöt aluehallituksen päätöksen 27.11.2023 § 346 mukaisena. Talousarvio 2024 ja taloussuunnitelma 2024–2026 on liitteenä.

Hyvinvointialuelain 115 §:n mukaan talousarvioon otetaan hyvinvointialueen tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Talousarviossa osoitetaan, miten hyvinvointialueen rahoitustarve katetaan. Talousarvion ja -suunnitelman tulee sisältää käyttötalous- ja investointiosa sekä tuloslaskelma- ja rahoitusosa. Taloussuunnitelmassa hyväksytään hyvinvointialueen toiminnan ja talouden tavoitteet. Tavoitteiden on toteutettava hyvinvointialuestrategiaa.

Talousarvion yleisosassa esitetään hyvinvointialueen toimintaympäristö, taloudelliset lähtökohdat sekä talousarvion rakenne ja sitovuus. Yleisosa sisältää myös hyvinvointialueen strategian, henkilöstön kehitysnäkymät, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan osuudet.

Käyttötalousoosassa esitetään toimialojen ja vastualueiden toiminnan kuvaukset ja toimintaympäristön muutokset sekä asetetaan niiden taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet. Tuloslaskelmaosassa osoitetaan tulo-rahoituksen riittävyys palvelujen järjestämisestä aiheutuviin

kustannuksiin, rahoitusmenoihin sekä suunnitelman mukaisiin poistoihin. Investointiosaan on koottu hyvinvointialueen investointimenot ja -tulot investointiryhmittäin sekä esitetty ohjeellinen kolmen vuoden investointisuunnitelma. Investointiosa perustuu aluevaltuuston 18.9.2023 § 70 hyväksymään vuosien 2023–2027 investointisuunnitelmaan. Rahoitusosassa esitetään yhteenvetona rahan lähteet ja käyttö.

Talousarvion hyväksymisen jälkeen hyvinvointialuejohtaja hyväksyy talousarvioon perustuvat toimialojen käyttötalousuunnitelmat. Käyttötalousuunnitelmat hyväksytään talousarvion hyväksymisen jälkeen viimeistään tammikuun 2024 aikana.

Hyvinvointialuejohtajan esitys:

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että se hyväksyy liitteenä olevan vuoden 2024 talousarvion ja 2024–2026 taloussuunnitelman. Lisäksi aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että se valtuuttaa hankinta- ja talouspalvelut tekemään talousarviokirjaan tarvittaessa teknisiä korjauksia.

Käsittely:

Merkitään kokousta:uot:

klo 9.44-9.51, klo 10.14-10.29, klo 13.54-14.10.

Todettiin, että aluehallitus päätti 27.11.2023 § 346 kohdan 3. mukaisesti jatkaa talousarvion 2024 ja taloussuunnitelman 2024 - 2026 käsittelyä kokouksessaan 4.12.2023. Merkittiin, että asia käsittelyä jatkettiin tässä kokouksessa.

Lisäksi todettiin, että talousarvio kokonaisuus, joka sisältää aluevaltuuston 18.9.2023 § 72 päättämiä palvelujen tuotantosuunnitelman mukaisia yksityiskohtaisia toimenpiteitä kaikille toimialoille ja kunnilta vuokrattuihin sote-kiinteistöihin kohdistuvia ehdotuksia (vuokrien korotukset/alennukset ja tilamuutokset/tiivistämiset).

Koska käsiteltävässä asiassa eikä 27.11.2023 esteelliseksi kaksoisroolien vuoksi todettujen henkilöiden asemassa ollut tapahtunut muutoksia todettiin, että 27.11.2023 toimieliimen päättämät esteellisyydet ovat edelleen voimassa.

Merkitään, että aluehallituksen jäsenten kaksoisroolin aiheuttamasta esteellisyydestä käydyn keskustelun aikana puheenjohtaja totesi, että niiden aluehallituksen jäsenten, joiden esteellisyys ratkaistiin äänestämällä aluehallituksen kokouksessa 27.11.2023 §:ssä 346, on poistuttava kokouksesta.

Merkitään, että Janne Laine (Savonlinnan kaupunginhallituksen esittelijä, yleislausekejävi), Eija Stenberg (yhteisöjävi, Savonlinnan kaupunginhallituksen puheenjohtaja), Jouni Koskela (yleislausekejävi, Savonlinnan kaupunginvaltuuston 3. varapuheenjohtaja), Soili Moilanen (yhteisöjävi, Pieksämäen kaupunginhallituksen puheenjohtaja), Jaana Strandman (yhteisöjävi, Mikkelin kaupunginhallituksen jäsen), Pirkko Valtola (yhteisöjävi, Mikkelin kaupunginhallituksen jäsen) ja Tommi Vehmala (yleislausekejävi; Kangasniemen kunnanvaltuuston puheenjohtaja) poistuivat esteellisinä kokouksesta.

Erkki Huupponen ilmoitti esteellisyydestään (yleislausekejävi; Pieksämäen kaupunginvaltuuston puheenjohtaja). Esteilmoitus hyväksyttiin ja hän poistui kokouksesta

Merkitään, että esteelliset poistuivat kokouksesta ennen varsinaisen kokousasian käsittelyn aloittamista. Tilalle saapuivat Janne Laineen henkilökohtainen varajäsen Hannu Karvinen, Eija Stenbergin henkilökohtainen varajäsen Ari Hartonen ja Jouni Koskelan henkilökohtainen varajäsen Heli Järvinen, Jaana Strandmanin henkilökohtainen varajäsen Kirsi Visunen, Soili Moilasen henkilökohtainen varajäsen Heidi Honkanen ja Pirkko Valtolan henkilökohtainen varajäsen Mali Soininen.

Käydyn keskustelun aikana Seija Kuikka esitti lisäyksen sivulle 5. kohtaan hyvinvointialueen toimielimet, että yksilöasioiden jaosto ei ole toiminut vuonna 2023. Esitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Puheenjohtaja esitti, että sivulle 9 lisätään seuraava ote Valtioneuvoston 22.11.2023 lähettämästä kirjeestä (VN/32436/2023): "Hyvinvointialueiden reformien aikataulu on kireä. Merkittäviä vaikutuksia mm. työvoiman tarpeeseen ja käyttöön sekä kustannusten hillintään on saatava aikaan

uskottavasti ja nopeasti. Hyvinvointialueita koskevan lainsäädännön mukaan kertyneet alijäämät on saatava katettua viimeistään vuoden 2026 tilinpäätöksessä. Kauden pidennykseen tms. liittyvää valmistelua ei ole ministeriöissämme vireillä, eikä sellaiseen ole Suomen julkisen talouden tila ja hallituksen talousohjelma huomioon ottaen edes edellytyksiä. Kertyneiden alijäämien kattamisveloitteen laiminlyönti voi johtaa arviointimenettelyn käynnistymiseen. Valtiovarainministeriöllä on menettelyn käynnistämiseksi harkinnanvaraa, jota sitovat hyvän hallinnon vaatimukset, kuten tarkoitussidonnaisuuden ja suhteellisuuden periaatteet. Harkinnan kannalta on olennaista, että hyvinvointialue on määrätietoisesti ja todennettavissa olevin tavoin toteuttanut kaikki sen käytettävissä olevat järkevät toimet taloutensa tasapainottamiseksi ja toimintansa uudistamiseksi”. Lisäksi koko kirje lisätään talousarvion liitteeksi. Esitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Puheenjohtaja esitti, että sivujen 36-37 (sosiaalipalvelut), sivujen 59-60 (ikäntyneiden palvelut), sivujen 71-72 (terveyspalvelut), sivujen 85-86 (pelastus- ja turvallisuuspalvelut) ja sivujen 101-102 (konsernipalvelut) taloutta kuvaaviin taulukoihin lisätään rinnalle 2023 muutostalousarvion (versio 2) tiedot ja prosenttimuutokset. Esitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Seija Kuikka esitti, että terveyspalveluja käsittelevässä osassa (sivu 62-74) käytetään päihdepalveluista yhdenmukaisesti termiä riippuvuuspalvelut. Esitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Arto Seppälä esitti, että sivulla 87 viimeiseen kappaleeseen täydennetään lukumäärätiedoksi XX tilalle 73 koskien konsernipalvelujen tehtävien vähentymistä. Esitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Seija Kuikka esitti, että 99 sivulla 4. kokonainen kappale sielunhoitotyön osalta muutetaan seuraavaan muotoon: ”Sopeuttamistoimet kohdistuvat osin tehtäviin jotka eivät ole sote- järjestämislain mukaisia toimia. Sairaalasielunhoito turvataan yhteistyössä alueiden seurakuntien kanssa.” Esitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Puheenjohtaja esitti muutoksia talousarvion lukuun 7.5. Konsernipalvelut siten, että seuraavat tekstit poistetaan:

Sivu 89, kappaleet 1, 3, 4 sekä 5. kappaleen lause: ”Säästöjen kohdentaminen sisäisiin kuljetuksiin aiheuttaa viivettä erityisesti vuodeosastojen toiminnassa. Lisäksi roskien siirtojen viivästyminen lisää hygieniariskiä.”

Sivu 90, 1. kokonaisen kappaleen viimeinen lause: ”Kiinteistöhuollon henkilöstön supistaminen aiheuttaa huoltotoimenpiteiden viivettä ja mahdollisesti lisää ostopalvelujen tarvetta sekä kiinteistöjen laajempia vahinkohaittoja.”

Sivu 91, 1. kokonainen kappale sekä 2, 5 ja 6 kappale.

Sivu 92, 1 kappale.

Sivu 93, 5, 6 ja 7 kappale.

Sivu 95, 5,6,7 ja 8 kappale.

Sivu 99, 2 kokonainen kappale, poistetaan: ”Henkilöstövähennyksillä on negatiivisia vaikutuksia myös eloisan strategiaa tukeviin toimintoihin, kuten kehittämistoimintoihin (kokonaiskehittäminen malli, TKKI-toimintaan, ulkorahoitteiset hankkeet) sekä järjestämissä mukaisiin viranhaltijatehtäviin kuten sote-valvontaan. Valvonta- ja potilasturvallisuusresurssien vähenemisellä on suora vaikutus mm. toimialoilla tehtävän omavalvonnallisen työn lisääntymiseen”.

Lisäksi sivulta 99 poistetaan 4, 5 ja 6 kappale.

Sivu 100, 1. kokonainen kappale, 2, 3 kappale.

Muutoksia kannatettiin yksimielisesti.

Puheenjohtaja esitti, että talousarvosta vuodelle 2024 poistetaan kirjaukset lautakuntien lakkauttamisesta ja lisätään seuraava teksti:

”Aluehallitus käynnistää valtuustoryhmien kanssa yhdessä tammikuussa arvioinnin koko hyvinvointialueen toimielin rakenteesta ja tekee sen pohjalta esitykset hallintosäännön muutoksen yhteydessä keväällä 2024.”

Asiasta käydyn keskustelun aikana Seija Kuikka esitti Arto Seppälän kannattaman kannattamana muutosta esittelijän pohjaesitykseen niin, että talousarviokirjan sivulle 99 lisätään teksti:

”Sopeuttamistoimet kohdistuvat osin tehtäviin jotka eivät ole sote-järjestämislain mukaisia toimia. Sairaalasielunhoito turvataan yhteistyössä alueiden seurakuntien kanssa”

Puheenjohtaja tiedustelu voidaanko esitys hyväksyä yksimielisesti.

Esitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Puheenjohtaja esitti, että sivulle 105 lisätään seuraava ote Valtioneuvoston 22.11.2023 lähettämästä kirjeestä (VN/32436/2023): ”Hyvinvointialueiden reformien aikataulu on kireä. Merkittäviä vaikutuksia mm. työvoiman tarpeeseen ja käyttöön sekä kustannusten hillintään on saatava aikaan uskottavasti ja nopeasti. Hyvinvointialueita koskevan lainsäädännön mukaan kertyneet alijäämät on saatava katettua viimeistään vuoden 2026 tilinpäätöksessä. Kauden pidennykseen tms. liittyvää valmistelua ei ole ministeriöissämme vireillä, eikä sellaiseen ole Suomen julkisen talouden tila ja hallituksen talousohjelma huomioon ottaen edes edellytyksiä. Kertyneiden alijäämien kattamisveloitteen laiminlyönti voi johtaa arviointimenettelyn käynnistymiseen. Valtiovarainministeriöllä on menettelyn käynnistämisessä harkinnanvaraa, jota sitovat hyvän hallinnon vaatimukset, kuten tarkoitussidonnaisuuden ja suhteellisuuden periaatteet. Harkinnan kannalta on olennaista, että hyvinvointialue on määrätietoisesti ja todennettavissa olevin tavoin toteuttanut kaikki sen käytettävissä olevat järkevät toimet taloutensa tasapainottamiseksi ja toimintansa uudistamiseksi”. Lisäksi koko kirje lisätään talousarvion liitteeksi. Esitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Merkitään, että Heli Järvinen poistui kokouksesta klo 13.52.

Todettuaan keskustelun päättyneeksi puheenjohtaja totesi, että Sanni Saari on tehnyt Tero Juutin, Hannu Karvisen ja Kirsi Visusen kannattaman muutosesityksen: ”Rantasalmen osasto muutetaan geriatriseksi yksiköksi ja asiakaspaikat määräytyisivät vakituisen henkilöstön määrän mukaan.”

Puheenjohtaja esitti asian ratkaistavaksi äänestyksellä siten, että ne, jotka kannattavat esittelijän esitystä äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat Sanni Saaren esitystä äänestävät EI.

Äänestysesitys hyväksyttiin ja suoritettussa äänestyksessä annettiin yhteensä 11 ääntä: 7 JAA ääntä ja 4 EI ääntä. Puheenjohtaja totesi, että esittelijän esitys on tullut aluehallituksen päätökseksi.

Päätös:

Aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että se

- 1) hyväksyy liitteenä olevan talousarvion 2024 ja taloussuunnitelman 2024–2026 käsittelytiedoissa päätettyjen muutosten mukaisesti.
- 2) valtuuttaa hankinta- ja talouspalvelut tekemään talousarvioon ja taloussuunnitelmaan teknisiä korjauksia.

Tiedoksi